

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВИЈЕЋУ МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА ФОЧА

Одлуком Научно-наставног вијећа Медицинског факултета Фоча, Универзитета у Источном Сарајеву број: 01-3-153 од 17.05.2022. године, именована је Комисија за оцјену и јавну одбрану урађене докторске дисертације кандидата, вишег асистента мр Оливере Говедарице под насловом:

"Експресија ангиогених фактора у гингивалној течности код обољелих од хроничне пародонтопатије и дијабетеса мелитуса тип 2" у сљедећем саставу:

1. Академик проф. др Миодраг Чолић, редовни професор, ужа научна област Имунологија, Медицински факултет Фоча, Универзитет у Источном Сарајеву, предсједник Комисије;
2. Проф. др Милош Хаци-Михаиловић, ванредни професор, ужа научна област Стоматологија, орална хирургија и медицина, Стоматолошки факултет, Универзитет у Београду, члан Комисије;
3. Проф. др Смиљка Цицмил, ванредни професор, ужа научна област Стоматологија, орална хирургија и медицина, Медицински факултет Фоча, Универзитет у Источном Сарајеву, члан Комисије;
4. Доц. др Ана Цицмил, доцент, ужа научна област Стоматологија, орална хирургија и медицина, Медицински факултет Фоча, Универзитет у Источном Сарајеву, члан Комисије;
5. Доц. др Драгана Дракул, доцент, ужа научна област Фармакологија и фармација, Медицински факултет Фоча, Универзитет у Источном Сарајеву, члан Комисије.

Комисија је детаљно прегледала и оцијенила докторску дисертацију и подноси Научно-наставном вијећу Медицинског факултета Фоча Универзитета у Источном Сарајеву сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени урађене докторске дисертације

1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области

Докторска дисертација кандидата мр Оливере Говедарице обрађује увијек актуелну тему етиопатогенетских односа између обољења пародонцијума и дијабетеса. Иако су пародонтопатија и дијабетес мелитус тип 2 широко распрострањена хронична обољења, због специфичних етиопатогенетских механизма који су у основи оба обољења, њихова правовремена дијагноза и адекватна терапија још увијек
--

представљају велики проблем. Један од битних етиопатогенетских механизма који везује ова два обољења јесте механизам ангиогенезе који је регулисан бројним цитокинима, слободним радикалима и факторима раста. Главни циљ истраживања ове докторске дисертације је био да се испита експресија веома битних фактора ангиогенезе у гингивалној течности код пацијената са хроничном пародонтопатијом и дијабетесом мелитусом тип 2, као и да се утврди евентуална повезаност етиопатогенетских механизма ова два обољења. Резултати нам дају бољи увид у компликоване механизме настанка хроничне пародонтопатије и дијабетес мелитуса тип 2, као и евентуалну повезаност експресије ангиогених фактора са клиничком сликом обољења. Такође, медијум из ког се узимају узорци, гингивална течност, представља потпуно неинвазивну методу, која даје веома добар увид у стање пародонцијума и представља битан дијагностички маркер. Стога анализа гингивалне течности на присуство ових ангиогених фактора би могла постати један вид превенције ових обољења или њихових компликација, чиме би се побољшао квалитет живота пацијената и смањили трошкови лијечења.

2. Оцјену да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Кандидат мр Оливера Говедарица испитујући повезаност између фактора ангиогенезе и стања ткива пародонцијума у особа са дијабетесом и хроничном пародонтопатијом, системски здравих особа са хроничном пародонтопатијом и здравих испитаника је спровела комплексно истраживање у оквиру једног од етиопатогенетских аспеката повезаности ова два комплексна хронична обољења, при чему је добила оригиналне научне резултате у овој области. Наиме, претрагом релевантних биомедицинских база података нису пронађене студије које анализирају међусобан однос ангиогених фактора VEGF, HIF-1 α и iNOS код обољелих од пародонтопатије са и без присуства дијабетеса.

3. Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

Лични подаци

Оливера Говедарица (рођ. Вукотић), дипломирала је на Стоматолошком факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2005. године, те на истом заснива радни однос 2006. године. Одлуком Научно-наставног вијећа Стоматолошког факултета у Фочи (данас Медицински факултет Фоча Универзитет у Источном Сарајеву) 2007. године изабрана је у звање асистента на предмету Пародонтологија. Магистарску тезу под називом „Дезинфекција усне дупље – нови приступ конзервативном лијечењу обољелих од хроничне пародонтопатије“ под менторством проф. др Саше Чакића је одбранила 2014. године на Медицинском факултету Фоча. У звање вишег асистента на Медицинском факултету Фоча, студијски програм Стоматологија, је изабрана 2015. године одлуком Сената Универзитета у Источном Сарајеву.

Специјалистички испит је положила 2011. године и стекла стручно звање специјалисте болести уста.

Списак остварених резултата кандидата у научној области

- уџбеници/научне књиге

1. Цицмил С и сарадници. Примјена антимикуробних средстава у терапији обољелог пародонцијума. Универзитет у Источном Сарајеву, Медицински факултет Фоча, Фоча, 2017. (ISBN 978-99976-625-7-6) (монографија)

- Радови у часописима међународног значаја (ISI публикације) R23

1. Lecic J, Cakic S, Janjic Pavlovic O, Cicmil A, **Vukotic O**, Petrovic V, Cicmil S. Different methods for subgingival application of chlorhexidine in the treatment of patients with chronic periodontitis. Acta Odontol Scand. 2016;74(6):502-507;
2. Stojanovic N, Krunic J, Cicmil S, **Vukotic O**. [Oral health status in patients with diabetes mellitus type 2 in relation to metabolic control of disease] in Serbian, Srp Arh Celok Lek 2010;138:420-424;

- Радови у водећим часописима (часописима прве категорије) националног значаја R51

1. Cicmil A, Govedarica O, Lecic J, Puhalo Sladoje D, Lukic R, Cicmil S, Cakic S. Salivary flow rate and oral health status in type 2 diabetics. Serb Dent J, 2020;67(1):7-14;
2. Lecic J, Jankovic S, Davidovic B, Cicmil A, **Govedarica O**, Cicmil S. Morphological and attachment site variations of maxillary labial frenulum. Serb Dent J, 2019;66:72-78;
3. Cicmil A, **Govedarica O**, Lecic J, Malis S, Cicmil S, Cakic S. Oral symptoms and mucosal lesions in patients with diabetes mellitus type 2. Balk J Dent Med, 2017;21:50-54;
4. Цицмил С, Стојановић Н, Крунић Ј, **Вукотић О**, Чакић С. Стање пародонцијума особа обољелих од дијабетеса мелитуса у односу на ниво гликозилираног хемоглобина и оралну хигијену. Стом Глас С 2010; 57:129-133

- Саопштења са међународних научних скупова штампана у изводу R34

1. Mladenovic I, **Govedarica O**, Stanojevic M, Janjic Pavlovic O, Krunic J. Presence of generalized pain among TMD patients. 25th Congress of BaSS, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, May 19-21, 2022, Abstract book, OP 53
2. Mladenovic I, Krunic J, **Govedarica O**, Mladenovic G, Markovic D, Stojanovic N. Menstrual variation in pulp sensitivity in women with temporomandibular disorders. J Dent Res 98 (Spec Iss B), Madrid, Spain, 2019;

3. Mladenovic I, Stojanovic N, **Govedarica O**, Maric Djordjevic S, Krunic J. Pain symptoms in remote body regions among patients with temporomandibular disorders. 24th Congress of BaSS, Tirana, Albania, May 09-11, 2019, Abstract book, p109, OP255;
4. **Govedarica O**, Cicmil A, Lecic J, Simic I, Cicmil S. Full-mouth disinfection versus quadrant root planing in patients with chronic periodontitis: microbiological findings. 22nd Congress of the BaSS, Thessaloniki, Greece, May 04-06, 2017, Abstract book, PP363;
5. **Vukotic O**, Cicmil S, Cicmil A, Lecic J, Cakic S. Full-mouth disinfection versus quadrant root planing in the treatment of chronic periodontitis. 21st Congress of the BaSS, Banja Luka, BiH, May 12-15, 2016, Abstract book, p 198, PP117;
6. Cicmil A, Cicmil S, **Vukotic O**, Lecic J, Cakic S. Oral candidiasis in patients with diabetes mellitus type 2. 21st Congress of the BaSS, Banja Luka, BiH, May 12-15, 2016, Abstract book, p 190, PP101;
7. Lecic J, Cakic S, **Vukotic O**, Cicmil A, Cicmil S. Clinical evaluation of subgingival chlorhexidine gel application. 21st Congress of the BaSS, Banja Luka, BiH, May 12-15, 2016, Abstract book, p 196, PP112;
8. Cicmil S, Lecic J, Cicmil A, **Vukotic O**, Janjic-Pavlovic O. Endo-periodontal lesion-a case report. 21st Congress of the BaSS, Banja Luka, BiH, May 12-15, 2016, Abstract book, p 277, PP260;
9. **Vukotic O**, Mladenovic I, Zuza A, Cicmil S. Management of large pulp-floor perforation with tricalcium silicate-based cement: a case report. 17th Biennial ESE Congress - Barcelona, Spain, 16–19 September 2015, Abstract book – General endodontic, GE185, p124;
10. Cicmil S, **Vukotic O**, Krunic J, Stojanovic N. Prevalence of apical periodontitis and frequency of root canal treatments in cigarette smokers. 17th Biennial ESE Congress - Barcelona, Spain, 16–19 September 2015, Abstract book - General endodontic, GE155, p 97;
11. Simic I, Davidovic B, Kulic LJ, **Vukotic O**, Tomic S. Prevalence of tooth extractions in orthodontic treatment: a five year study. 19th Congress of the BaSS, Belgrade, Serbia, April 24-27, 2014, Abstract book, p 197, PP213;
12. Cicmil A, **Vukotic O**, Malis S, Cicmil S, Cakic S. Oral health behaviour among adults with diabetes mellitus type 2. 19th Congress of the BaSS, Belgrade, Serbia, April 24-27, 2014, Abstract book, p 254, PP339;
13. **Vukotic O**, Cicmil S, Cicmil A, Lecic J, Cakic S. Oral health-related quality life and chronic periodontitis. *Int Dent J* 2013; 63(Suppl.1):373;
14. **Vukotic O**, Cicmil S, Cicmil A, Krunic J, Cakic S. Oral complaints and glycemic control in patients with diabetes mellitus. 16th Congress of the BaSS, Bucharest, Romania, April 28th – May 1st 2011, Abstract book, p 171, PP 15;
15. Mladenovic I, Krunic J, **Vukotic O**. Salivary flow and psychological factors in female TMD patients. 1st Intercontinental Symposium on Contemporary Dentistry in Niš, Serbia, 3-4 June 2010, Abstract book, p 45 , PP 30;

16. Mladenovic I, Krunic J, **Vukotic O**, Dodic S. Salivary flow in young females with temporomandibular disorders, preliminary study. 15th Congress of the BaSS, Thessaloniki, Greece, 22-25 April 2010, Abstract book, p 126, OP 082;

- Саопштења са скупова националног значаја штампана у изводу R64

1. Младеновић И, Марић С, **Говедарица О**, Младеновић Г, Стојановић Н, Крунић Ј. Утицај хроничног орофацијалног бола на појаву генерализоване болне осјетљивости. Трећи међународни конгрес доктора стоматологије, Фоча, РС, БиХ, 11-12. септембар 2020. године, Зборник радова, стр. 25, ОП1;
2. Цицмил А, Цицмил С, **Говедарица О**, Лечић Ј, Чакић С, Пухало Сладоје Д. Липидни статус обољелих од хроничне пародонтопатије као фактор ризика за развој атеросклерозе. Трећи међународни конгрес доктора стоматологије, Фоча, РС, БиХ, 11-12. септембар 2020. године, Зборник радова, стр.62, ПП 37;
3. Крунић Ј, Бјеловић Љ, Лукић Р, **Говедарица О**, Говедарица М, Младеновић И. Повезаност микробиолошког статуса са клиничким карактеристикама дубоких каријесних лезија. Други међународни конгрес доктора стоматологије, Фоча, РС, БиХ, 11-12. октобар 2019. године, Зборник радова, стр.35, ОП 9;
4. Цицмил С, Цицмил А, Јовановић С, Лечић Ј, **Говедарица О**, Томић С. Лихен планус у усној дупљи-приказ случаја. Други међународни конгрес доктора стоматологије, Фоча, РС, БиХ, 11-12. октобар 2019. године, Зборник радова, стр.36, ОП 10;
5. Младеновић И, Стојановић Н, **Говедарица О**, Стојановић З, Младеновић Г, Крунић Ј. Утицај хроничног бола на болну осјетљивост у орофацијалној регији. Други међународни конгрес доктора стоматологије, Фоча, РС, БиХ, 11-12. октобар 2019. године, Зборник радова, стр.47, ОП 21;
6. Цицмил А, **Говедарица О**, Лечић Ј, Пухало Сладоје Д, Лукић Р, Цицмил С. Ниво интерлеукина-1 бета у гингивалној течности код хроничне пародонтопатије. Други међународни конгрес доктора стоматологије, Фоча, РС, БиХ, 11-12. октобар 2019. године, Зборник радова, стр.56, ПП 29;
7. Младеновић И, Крунић Ј, Стојановић Н, **Говедарица О**, Марковић Д. Утицај смањене покретљивости доње вилице на проток пљувачке код пацијената са темпоромандибуларним дисфункцијама. Међународни конгрес доктора стоматологије, Фоча, БиХ, 12-13. октобар 2018. године, Зборник радова ПП17;
8. Лечић Ј, Чакић С, Давидовић Б, **Говедарица О**, Цицмил А, Цицмил С. Ефекти субгингивалне примјене различитих препарата хлорхексидин глуконата. VIII међународни симпозијум доктора стоматологије РС, Фоча, БиХ, 9. септембар 2017, Зборник радова, стр.23, ПП3;

9. Лечић Ј, Чакић С, **Говедарица О**, Цицмил А, Самарџија ЈХ, Цицмил С. Терапијски ефекти различитих протокола за субгингивалну примјену хлорхексидин глуконата. VIII међународни симпозијум доктора стоматологије РС, Фоча, БиХ, 9. септембар 2017, Зборник радова, стр.32, ПП12;
10. Цицмил А, Лечић Ј, **Говедарица О**, Цицмил С. Морфолошке варијације френилула горње усне код дјете. Симпозијум „Улога заједнице у здравствено васпитном раду“ Шабац, Србија, 24. јуни 2017.године, Зборник реферата и радова, ПП10;
11. Милинковић М, Ивановић Т, Самарџија ХЈ, Цицмил А, **Говедарица О**. Ефекти мобилне ортодонтске терапије у третману ротираног сталног централног сјекутића – приказ случаја. IV конгрес стоматолога БиХ са међународним учешћем, Теслић, БиХ, 09-11 децембар 2016. године, књига сажетака, стр.75, ПП7;
12. Цицмил А, Лечић Ј, **Говедарица О**, Милинковић М, Цицмил С, Чакић С. Повезаност социодемографских фактора и оралног здравља код особа обољелих од дијабетес мелитуса тип 2. IV конгрес стоматолога БиХ са међународним учешћем, Теслић, БиХ, 09-11 децембар 2016. године, књига сажетака, стр.81, ПП13;
13. Лечић Ј, Цицмил А, **Говедарица О**, Јанковић С, Чакић С, Цицмил С. Терапија обољелих од хроничне пародонтопатије субгингивалном примјеном хлорхексидин глуконат гела. IV конгрес стоматолога БиХ са међународним учешћем, Теслић, БиХ, 09-11 децембар 2016. године, књига сажетака, стр.82, ПП14;
14. Лечић Ј, Цицмил А, **Вукотић О**, Јањић-Павловић О, Чакић С, Цицмил С. Субгингивална примјена хлорхексидин глуконат гела у лијечењу хроничне пародонтопатије. XXXII симпозијум здравственог васпитања у стоматологији „Како унапредити здравствено-васпитни рад у стоматолошкој пракси“, Јагодина, Србија, 25. јуни 2016. године;
15. Цицмил С, Недић М, **Вукотић О**. Примјена протеина раста глеђи у регенеративној терапији пародонцијума. Конгрес „Стоматологија данас“ у БиХ са међународним учешћем, Теслић, БиХ, 19-20 октобар 2012, Зборник апстраката, стр 66, ОП 05;
16. Цицмил С, Лечић Ј, Јањић-Павловић О, **Вукотић О**. Утицај неадекватних зубних испуна на пародонцијум. Конгрес „Стоматологија данас“ у БиХ са међународним учешћем, Теслић, БиХ, 19-20 октобар 2012, Зборник апстраката, стр 94, ПП 24;
17. **Вукотић О**, Цицмил С, Цицмил А, Лечић Ј. Мултидисциплинарни терапијски приступ ендо-пародонталној лезији – приказ случаја. Конгрес „Стоматологија данас“ у БиХ са међународним учешћем, Теслић, БиХ, 19-20 октобар 2012, Зборник апстраката, стр 95, ПП 25;

18. **Вукотић О**, Луковић Н, Чакић С, Зелић О. Остеопороза и обољења пародонцијума. I Конгрес стоматолога Србије са међународним учешћем, Београд, Србија, 20-23 октобар 2010; Зборник сажетака, стр 130, ПП;
19. Цицмил С, **Вукотић О**, Цицмил А, Лечић Ј, Чакић С. Мултипле ендодонталне лезије код дјевојчице старе 14 година- приказ случаја. III Стоматолошки дани БиХ са међународним учешћем, Сарајево, БиХ, 8-10 октобар 2009, Књига сажетака, стр 45, ПП 23;
20. Младеновић И, **Вукотић О**. Утицај парцијалних протеза на стање пародонцијума код пацијената са пародонтопатијом. III Стоматолошки дани БиХ са међународним учешћем, Сарајево, БиХ, 8-10 октобар 2009, Књига сажетака, стр 40, ПП 08;
21. Томић С, Симић И, Давидовић Ј, Станојевић М, **Вукотић О**. Страно тијело у максиларном синусу. III Стоматолошки дани БиХ са међународним учешћем, Сарајево, БиХ, 8-10 октобар 2009, Књига сажетака, стр 38, ПП 02;
22. Цицмил С, **Вукотић О**, Цицмил А. Стање оралне хигијене и гингиве након примјене различитих антисептичних раствора. II Конгрес стоматолога БиХ, Теслић, БиХ, 18-21. октобар 2007, Зборник радова, стр 74, ПП 09;
23. Цицмил С, Голијанин Р, **Вукотић О**. Вилична циста као могући узрок *alopecia areata*. II Конгрес стоматолога БиХ, Теслић, БиХ, 18-21 Октобар 2007, Зборник радова, стр 75, ПП 10;74

- научно-истраживачки пројекти

1. Учесник пројекта „Орално здравље у обољелих од дијабетес мелитуса“, финансираног од стране Министарства науке и технологије Републике Српске (број: 06/0-020/961-36/07) (2007)

4. Оцјену о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему (по поглављима)¹

Докторска дисертација садржи осам поглавља: Увод, Радна хипотеза, Циљеви истраживања, Материјал и методе, Резултати, Дискусија, Закључци и Литература. Дисертација је написана на 72 стране, латиничним писмом и садржи 7 табела и 1 слику.

Увод

У уводу се на систематичан и јасан начин даје преглед о етиопатогенези и класификацији пародонтопатија и дијабетеса мелитуса као и њиховој међусобној повезаности; анализира се значај и досадашња сазнања о утицају ангиогених фактора (VEGF, iNOS и HIF-1 α) у етиопатогенези пародонтопатије и дијабетеса; као и значај гингивалне течности као дијагностичког медијума. На основу анализираних литературних података запажа се неслагање у објављеним

¹ Испуњеност обима и квалитета у односу на пријављену тему, нарочито, треба да садржи: аналитички и системски прилаз у оцјењивању истраживачког постављеног предмета, циља и задатака у истраживању; испуњеност научног прилаз у доказивања тврдњи или претпоставки у хипотезама, са обрадом података

истраживањима о повезаност између фактора ангиогенезе и стања ткива пародонцијума у особа са дијабетесом и/или хроничном пародонтопатијом, као и недостатак студија које су истраживале међусобан однос ангиогених фактора VEGF, HIF-1 α и iNOS код обољелих од пародонтопатије са и без присуства дијабетеса.

Радна хипотеза

Представљена је јасно дефинисана радна хипотеза у складу са одобреном у пријави теме.

Циљеви истраживања

Циљеви истраживања су јасно и прецизно формулисани у складу са одобреним у пријави теме, а односе се на испитивање концентрације ангиогених фактора (VEGF, HIF-1 α и iNOS) у гингивалној течности код особа обољелих од дијабетеса мелитуса тип 2 са хроничном пародонтопатијом и системски здравих особа обољелих од хроничне пародонтопатије у односу на системски здраве особе без клиничких знакова обољења пародонцијума, као и утврђивање повезаност између фактора ангиогенезе и стања ткива пародонцијума у све три групе испитаника.

Материјал и методе

Истраживање дизајнирано као студија случај-контрола спроведно је у Специјалистичком центру за стоматологију Медицинског факултета Фоча. Истраживање је спроведено у складу са етичким принципима уз сагласност Етичког комитета Медицинског факултета Фоча. Доступни су подаци о испитаницима, начину клиничког испитивања стања пародонцијума као и начину узорковања гингивалне течности. Детаљно је наведена методологија рада, заснована на савременим научним принципима истраживања. Коришћене су клиничке и имунолошке методе препоручене за овај дизајн истраживања. Сви резултати су анализирани одговарајућим статистичким методама.

Резултати истраживања

Резултати истраживања су приказани табеларно, јасно описани са објашњењима значајних налаза.

Дискусија

Дискусија представља детаљну анализу добијених резултата у односу на налазе других доступних испитивања из ове области. Коментари су језгровити, а начин приказивања чини их веома прегледним и разумљивим.

Закључци

Закључци истраживања су прецизно формулисани и представљају јасне одговоре на постављене циљеве истраживања.

Литература

У поглављу литература цитирано је 179 литературних навода, који су наведени и у тексту дисертације. Коришћена литература је адекватна по обиму, садржају и релевантности.

5. Научни резултати докторске дисертације

Резултати у оквиру докторске дисертације „Експресија ангиогених фактора у гингивалној течности код обољелих од хроничне пародонтопатије и дијабетеса мелитуса тип 2“ кандидата мр Оливере Говедарице указују на повезаност фактора ангиогенезе (VEGF, HIF-1 α и iNOS) и стања ткива пародонцијума код особа обољелих од пародонтопатије са или без присуства дијабетеса мелитуса тип 2. Повишене вриједности испитиваних фактора у гингивалној течности говоре у прилог њиховој улози у инфламацији пародонцијума, а њихово детектовање код клинички здравог ткива пародонцијума о улози и у процесу одржавања хомеостазе пародонталног ткива. Резултати истраживања нису показали да је експресија ангиогених фактора у гингивалној течности значајно измјењена код обољелих од хроничне пародонтопатије и дијабетес мелитуса тип 2 у односу на системски здраве особе са хроничном пародонтопатијом, што се може објаснити добром метаболичком контролом пацијената са дијабетесом и нешто нижим вриједностима пародонталних индекса за процјену стања пародонцијума. Резултати овог истраживања такође указују да је гингивална течности битан дијагностички маркер стања пародонталног ткива, обзиром на то да елементи гингивалне течности потичу из серума, ткива пародонцијума, ћелија инфламаторног и имуног одговора домаћина, као и микроорганизама биофилма. Посљедњих година се истражује улога гингивалне течности као прогностичког средства, с обзиром на то да је могуће њеном анализом детектовати и субклиничке алтерације у метаболизму ткива.

6. Примјењивост и корисност резултата у теорији и пракси²

Докторска дисертација мр Оливере Говедарице представља значајан допринос у разумјевању специфичних етиопатогенетских механизма који су у основи пародонтопатије и дијабетеса. Резултати овог истраживања дају бољи увид у компликоване механизме настанка хроничне пародонтопатије и дијабетес мелитуса тип 2, као и повезаност експресије ангиогених фактора са клиничком сликом пародонтопатије. Могућност детекције ангиогених фактора у гингивалној течности, релативно једноставном неинвазивном методом, као и детекција других биомаркера значајних за прогнозу и прогресију инфламаторних обољења пародонцијума, има веома значајну улогу у будућем истраживању пародонтопатија. Посебан допринос студије огледа се и у томе што до данас нису рађена истраживања која анализирају међусобан однос ангиогених фактора VEGF, HIF-1 α и iNOS код обољелих од пародонтопатије са и без присуства дијабетеса.

² Истаћи посебно примјењивост и корисност у односу на постојећа рјешења теорије и праксе

7. Начин презентовања резултата научној јавности³

Кандидат мр Оливера Говедарица се у свом досадашњем истраживачком раду уско бавила проблематиком обољења пародонцијума у особа са дијабетесом мелитусом, гдје је своја истраживања презентовала у часопису међународног значаја као и у водећим националним часописима. Резултати из докторске дисертације су у припреми за објављивање у истакнутим међународним часописима, као и за представљање на националним и интернационалним конгресима.

8. ЗАКЉУЧАК И ПРИЈЕДЛОГ⁴

На основу детаљне анализе докторске дисертације мр Оливере Говедарице под називом, „Експресија ангиогених фактора у гингивалној течности код обољелих од хроничне пародонтопатије и дијабетеса мелитуса тип 2“, Комисија је једногласно закључила да докторска дисертација представља оригиналан научни допринос у расвјетљавању улоге ангиогених фактора VEGF, HIF-1 α и iNOS у инфламаторном одговору пародонцијума у особа са пародонтопатијом са или без присуства дијабетеса мелитуса тип 2 и значају гингивалне течности као дијагностичког медијума. Докторска дисертација је урађена према свим принципима научног истраживања, поштујући етичке принципе и принципе добре клиничке праксе, са прецизно дефинисаним циљевима, оригиналним и пажљиво изабраним научним приступом, савременом методологијом рада, адекватно приказаним и дискутованим резултатима и јасно уобличеним закључцима. Докторска дисертација мр Оливере Говедарице је у складу са планом истраживања који је кандидат навео у пријави дисертације. Кандидат је показао да влада потребним научним и стручним знањем из области на коју се односи тема дисертације.

На основу свега напријед наведеног, Комисија предлаже Научно-наставном вијећу Медицинског факултета Фоча, Универзитета у Источном Сарајеву да прихвати извјештај о урађеној докторској дисертацији мр Оливере Говедарице и одобри јавну одбрану докторске дисертације којом ће стећи звање доктора стоматолошких наука.

Мјесто: Фоча

Датум: 16. 06. 2022. године

³ Наводе се радови докторанта у зборницима и часописима у којима су објављени (истраживачки проблеми и резултати предмета истраживања докторске дисертације)

⁴ У закључку се, поред осталог, наводи и назив квалификације коју докторант стиче одбраном тезе

Комисија:

1. Академик проф. др Миодраг Чолић, редовни професор, ужа научна област Имунологија, Медицински факултет Фоча, Универзитет у Источном Сарајеву, предсједник Комисије;

2. Проф. др Милош Хаџи-Михаиловић, ванредни професор, ужа научна област Стоматологија, орална хирургија и медицина, Стоматолошки факултет, Универзитет у Београду, члан Комисије;

3. Проф. др Смилка Цицмил, ванредни професор, ужа научна област Стоматологија, орална хирургија и медицина, Медицински факултет Фоча, Универзитет у Источном Сарајеву, члан Комисије;

4. Доц. др Ана Цицмил, доцент, ужа научна област Стоматологија, орална хирургија и медицина, Медицински факултет Фоча, Универзитет у Источном Сарајеву, члан Комисије;

5. Доц. др Драгана Дракул, доцент, ужа научна област Фармакологија и фармација, Медицински факултет Фоча, Универзитет у Источном Сарајеву, члан Комисије.

Издвојено мишљење⁵:

1. _____, у звању _____ (НО _____, УНО _____),
_____ Универзитет _____,
Факултет _____ у _____, члан Комисије;

⁵ Чланови комисије који се не слажу са мишљењем већине чланова комисије, обавезни су да у извештај унесу издвојено мишљење са образложењем разлога због се не слажу са мишљењем већине чланова комисије (члан комисије који је издвојио мишљење потписује се испод навода о издвојеном мишљењу)